

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XXIX. Vtrum Filium non orandum esse pronuntiaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A Filio, alia Spiritui sancto. Quemadmodum ergo Patri vulgo attribuitur creatio rerum, licet trum peraeque Personarum sit; ita Filio, qui est ab omnibus, omnium curam Origenes adscribit; sanctitudinis vero collationem addicit Spiritui sancto, iuxta Rom. 1.4. & 2. Thessl. 2.13. quamvis toti Trinitati debeat. Scriptum est 1. Petr. 1. 2. Secundum prescientiam Dei Patri, in sanctificationem Spiritus, in obedientiam & aperitionem saecularis Iesu Christi. Prescientia Patri, sanctitudinis infusio Spiritui sancto tributur. Sic sensibilem Originem ex us licet existimare: Porro autem in Trinitate nihil magis minusve dicendum est: quam unius divinitatis fons Verbo ac ratione sua teneat universa; Spiritu vero ori sui quæ digna sunt sanctificatione sanctificat, sciat

B in Psalmis scriptum est: Verbo Domini cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis virtus eorum. Est etiam quædam in operatio Dei Patris præcipua præter illam, quam omnibus ut essent naturaliter prestatæ. Est & Domini Iesu Christi præcipuum quoddam ministerium, in eos quibus naturaliter ut rationabiles sunt, confert, per quod ad hanc que sunt, præstatur eis ut bene sint. Et & aliæ quoque etiam Spiritus sancti gratia quæ dignis prestat, ministrat quidem per Christum, in operata autem à Pace secundaria meritum eorum qui capaces efficiantur. Quod manifestissime indicat Apostolus Paulus, unam camdemque virtutem Trinitatis exponens in eo cum dicit: Divisiones sunt donorum vel donationum, idem autem Spiritus: & divisiones sunt ministeriorum; idem autem Dominus: & divisiones operationum sunt; idem autem Deus qui operatur omnia in omnibus. Unicuique autem datur manifestatio Spiritus secundum id quod expediat. Ex quo manifestissime designatur quod nuda est in Trinitate discreto, sed hoc quod donum Spiritus Dei ministratur per Filium, & inoperatur per Deum Patrem. Omnia autem operatur unius atque idem spiritus, dividens singulis prout vult. Quin etiam sanctimonia collationem idem Filio assignat; sa-

C pientia vero ac scientia gratiam Spiritui sancto itidem ut Filio acceptam refert. *Vade, inquit, in operatio Patris, que prestas omnibus, clarius ac magnificenter inventur, cum unusquisque per participationem Christi, secundum id quod sapientia est, & secundum id quod scientia est, & sanctificatio est, proficit, & in alios profectum gradus venit: & per hoc quod participatione sancti Spiritus factus est qui prior autem sinecognitus effectus dignos recipit, sapientia ac scientia gradum.* Repetit illa cap.
18. Antonii libelli: De Doctrina & Invenientia. Vol. I. T. 1.

18 Auctor libelli De Deitate & Incarnatione Verbi ad Iauantium, qui ad calcem Tomi quarti Augustini subnectitur. Quæ ne quis à Rufino Interpretæ in Origenis gratiam confita putet, similem adjungemus locum è Tom. 2. in Iohann. pag. 56. 57. &c. (q[uod] p[ro]p[ter]a) ἡγένετο τὸ ἄγιον πνεῦμα, δηλωτὴ @. aut τὸ ὑπόστατον οὐ μόνον εἰς τὸ θεῖον, αλλὰ καὶ εορτάσιον, καὶ δεκτήσιον διεγόντο, καὶ πατέρων τοῦ θεοῦ αὐτὸν τοῦ πατέρου, καὶ μετοχὴν τοῦ θεοπατέρων οὐκαντὶς διεπονεῖται οὐδεὶς τὸ θεῖον πνεῦμα τον, οὐδὲ τὸ θεῖον εἶπο, οὐλεὶς Φαντασίας παρέχει οὐδὲ οὐδὲ τὸ πνεῦμα τοῦ πατέρου αὐτὸς ἀγνοεῖται οὐδέποτε, οὐ τίποτε θεῖον πνεῦμα μόνον θεῖον τὸ θεῖον, δηλωτὸν μόνον δὲ τὸ θεῖον τοῦ χαριτού, οὐ τίποτε μόνον τὸ θεῖον πνεῦμα. Εἰ ποιεῖ μόνον τον θεῖον πνεῦμα, δηλωτὸς δὲ τοῦ πνεύματος τοῦ πατέρου. Διαφέρει δὲ πεισμάτων εἰσὶ, το δὲ οὐ το πνεῦμα, καὶ διαφέρει στάσιον εἰσὶ, καὶ οὐκτὸν καὶ οὐδὲ. καὶ διαφέρει εἰσιρροπήτων εἰσὶ, καὶ οὐκτὸν διερροπήτων εἰσὶ. Purgat & illud Origenem quod in prima eius in Haiam Homilia legitur: Denique ut unitem unitatem Deitatis in Trinitate cognoscas, solus Christus in praesenti lectio-
nione nunc peccata dimittit; & tamen certum est à Trinitate peccata dimitti. Purgat & Paschaliss Diaco-
nus, libr. 1. De Spiritu sancto, cap. 9. Origenis sibi sententiam inservans: *Quoniam in Seci-*

ius, libr. I. De spiritu sancto, cap. 9. Origenis libri tentationis ultrupans: *Quantum in Scripturis patrum sancti, inquit, manifestissime de prebeatitudine, alia Pater ipse per se, alia specialiter per Filium, et alia per Spiritum sanctum, licet sub privilegio potentiae communis operatur. Quia sumus, ad Patrem propriè referri videtur; in quo sicut Apostolus dicit, vivimus, moremusr, & sumus. Quod vero rationis, & sapientie capaces sumus, illi specialiter qui est ratio & sapientia, & iustitia, id est Filius deputatur. Quod autem vocati regeneramur, innovati sanctificamur, per divina eloqua persone Spiritus sancti evidenter adscribitur. Praedclare & ad rem Augustinus libr. 15. De Trinit. cap. 17. Sicut unicum Dei Verbum proprio vocamus nomine Sapientia, cum sit universaliter & Spiritus sanctus, & Pater ipsa Sapientia; ita Spiritus sanctus proprio nuncupatur vocabulo Charicatis, cum sit universaliter Charitas & Pater & Filius.*

Pari modo excipimus petitionem alteram , superioris hujus finem . Queritur Athanasius putasse Origenem peccata in Spiritum sanctum ea esse quae post baptismum admittuntur . Nempe cum in Sanctis & Christianis solum operari Spiritum sanctum dixerit , sequitur cum peccant ipsi , peccato ipsorum eam praeципie offendit Trinitatis Personam quae in iis operatur , Spiritum nempe sanctum . Non multum inde abludebat Novatianus , remissionem peccatorum lapsis concedi negans , quod Christianorum peccatis offendit Spiritum sanctum dicere , cuius offensiones nec in hoc saeculo nec in futuro remitti Christus docuit . Sed quemadmodum in Christianis operari creditit Origenes tres Trinitatis Personas , etiam si operatio haec Spiritui sancto proprio tribui soleat ; ita Christianorum peccatis post baptismum admisisse laedi proprio ipsum dixit , quamvis Filium quoque & Patrem ipsum offendit sit arbitratuS .

XXIX. Illud præterea in Origene culpatum fuisse commémorat Anonymus ille quem pro eo Apologiam scripsisse tradit Photius Cod. 117. quod Filium neutiquam invocan-

48 ORIGENIANORVM
dum esse pronuntiaverit. Minime quidem orandum cum Patre Filium, non autem simpli- A
citer non orandum sensisse Origenem narrat Augustinus H̄ar. 43. ad Quoduoitdeum, &
circa ita fenserit causam afferit: Dicit præterea, inquit, ipse Origenes, quod Filius Dei sanctis homi-
nibus comparatus, veritas sit; Patri collatus mendacium; & quantum distat Apostoli Christo, tantum
Filius Patri. Unde nec orandum est Filius cum Pare, quia non auctor est indulgendarum petitionum, sed
sapplicator. Vtramque accusationem complexus est Theophilus Alexandrinus Pasch. 2. ubi
Origenem ait aulum esse dicere, Non esse orandum Filium, neque cum Filio Patrem: quæ qui-
dem absurdia est, & secum pugnans conquestio; nam si Filium orari vetat Origenes, cur
vetuisset Patrem orari cum Filio, qui nequitcum orandus est?

XXX. Postremum huc objiciendum venit Origeni, opinatum cum humani redēptionis generis Spiritum sanctum potissimum decuisse; atque id munus cum obire ac sustinere neutiquam posset, Filio imposuisse, ut pote qui unus recte quiret provinciam hanc administrare. Prostas commentum illud Tom. 2. in Iohann. p. 58. *ε τις δέ οὖν είστε, οντος εἰς τὸν λόγον τοῦ αὐτού θεοῦ τῆς ζωῆς, ἀλλά γε τῷ πνεύματι τῆς θεοῦ, μαρτυρεῖς τῷ θεάτρῳ τουτού στοόποτες, ἣντι σηρώσαντο*. Ετα εἴπει καὶ γένος εἰς ωμοτετράποδον ιππαντανόμον πνεύματι τοῦ περιεχούτος αὐτὸν, ἥντοντα τοσοφήτην οὐδαμόθεν πεισθεῖσαν τούτον, οὐδὲ τὸ μακρινὸν ἀπό τοῦ μόνου οὐδεὶς θαύμαζεν. Contra eam opinionem confurgunt universi Patres, & præ reliquis Trinitatis sanctæ Personis id operis Filio præcipue conveniens demonstrant, causisque hujus redditum multiplices & validas, quarum hic explicandi locus non est. Patrem tamen ac Spiritum sanctum eodem officio haud secus ac Filium defungi potuisse communis est Ecclesia Catholica doctrina, etiamq; tunc tur Thomas Part. 3.q.3.a.5. Fayet nihilominus Origeni Anselmus, qui alio fortasse persuasus argumento, non aliam potuisse carnem humanam